

**A 2009. évi verseny főtámogatója:
NEMZETI TANKÖNYVKIADÓ ZRT.**

A rendezvény támogatói:
BAÁR-MADAS REFORMÁTUS GIMNÁZIUM
VERES PÉTER GIMNÁZIUM
ELTE TTK MATEMATIKAI INTÉZET
OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS MINISZTERIUM
BRINGÓHINTÓ KKT.
MACKENSEN KFT.

Zene és hang: CSIBA LAJOS, KERÉKES BARNABÁS

A verseny körzeti fordulójának helyi szervezői:

Buda körzetben:

GELNICZKY GYÖRGY (Veres Péter Gimnázium)
HORVÁTHNÉ LÁPOSI ÉVA (Bárczi Géza Általános Iskola)
MERÉNYI IMRE (Baár-Madas Református Gimnázium)
FARKAS ESZTER (Áldás Utcai Általános Iskola)
ANTAL ERZSÉBET (Arany János Általános Iskola és Gimnázium)

Pest körzetben:

KAPOSINÉ BODÓ ANNA (Babits Mihály Gimnázium)
SZÉKELYHIDI-CSÁFORDA MÓNICA (Móra Ferenc Általános Iskola)
MAGYAR ZSOLT (Szent István Gimnázium)
LATÁK ISTVÁN (Lónyay Református Gimnázium)

A Jókai-körzetben:

GAZDA-PUSZTAINÉ VÉBER GABRIELLA (Vaszary János Ált. Isk., Tata)
KÁSA ZSUZSANNA (Deák Ferenc Általános Iskola, Veszprém)
LASKÓ ZOLTÁNNÉ (Teleki Blanka Gimnázium, Székesfehérvár)

A Petőfi-körzetben:

TERCSINÉ TÓTH ILONA (Zrínyi Ilona Általános Iskola, Kecskemét)
OSVÁTH EMESE (Szilády Áron Református Gimnázium, Kiskunhalas)

A Vörösmarty-körzetben:

VARGÁNÉ VÁRSZEGI CSILLA (Gönczy Pál Ált. Isk., Hajdúszoboszló)
KATONÁNÉ FERENCZ ÉVA (Bocskai István Általános Iskola, Derecske)
TÓTHNÉ BODÓ MÁRIA (GYAKI 5. Sz. Ált. és Sportiskola Tagint., Gyula)

*„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefo-
laló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több
ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképessé-
günket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”*

*Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas
bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.*

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY

BOLYAI FARKAS

BOLYAI JÁNOS

**2009.
8. osztály
Körzeti forduló**

A rendezvény fővédnöke:
Prof. Dr. FREUND TAMÁS akadémikus

A feladatsor összeállítója:
PAPP ISTVÁN középiskolai tanár

Feladatok, ötletek:
MARTON ÁGOTA középiskolai tanár

A feladatsor lektorálója:
KERÉKES BARNABÁS középiskolai tanár

Szerkesztés, informatikai háttér:
TASSY GERGELY egyetemi hallgató

A verseny megálmodója:
NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Melyik szó marad értelmes akkor is, ha beillesztünk valahova egy **c** betűt?
(A) *kapa* (B) *per* (C) *pörköl* (D) *bukás* (E) *vakol*
- Mely tulajdonnevek szerepelnek Arany János *Mátyás anyja* című versében?
(A) *Szilágyi Örszébet* (B) *Bécs* (C) *Buda*
(D) *Hunyadi János* (E) *Prága*
- Keressétek meg az alábbi szópárok tagjait összekötő szabályt! Jelöljétek meg azokat a szavakat, amelyekkel kiegészíthető a 4., hiányos szópár!
1. kavarog – mászóka 2. lakatos – iskola 3. takaró – pilóta 4. darabol – .....
(A) *kaloda* (B) *kaszabol* (C) *boldogság* (D) *daráló* (E) *Óbuda*
- Jelöljétek meg az alábbi idézetre vonatkozó **igaz** állításokat!
„Körötte ég földszint az ég...”
(A) *E sort egy zsarnok királyról szóló versből idéztük.*
(B) *Ebben az idézetben nincs ige.*
(C) *Az idézett sor a középkorban gyakori londoni tűzvészekre utal.*
(D) *A király a parancsára gyújtott máglyákat látja maga körül.*
(E) *A királyt útja során a tiszteletére gyújtott örömtűzek köszöntik.*
- Melyek népi **csillag-** vagy **csillagképnevek** az alábbiak közül?
(A) *Fiastyúk* (B) *Hadak útja* (C) *Luca széke*
(D) *Árvalányhaj* (E) *Göncölszékér*
- Jelöljétek be azokat a műveket, amelyeket **Gárdonyi Géza** írt!
(A) *A nagyenyedi két fűzfa* (B) *Isten rabjai* (C) *Rab Ráby*
(D) *A láthatatlan ember* (E) *Az én falum*
- Keressétek meg a LEHETETLEN szóalakban elbújt legalább 2 betűs szavakat, majd jelöljétek be az **igaz** állításokat!
(A) *Legalább 9 szó bújt el benne.* (B) *Nincs köztük névmás.*
(C) *Van köztük műveltető ige.* (D) *Van köztük ragos számnév.*
(E) *Ha az elbújt szó hárombetűs, az biztosan főnév.*
- Jelöljétek meg azokat a hiányos szavakat, amelyeket valamelyik magánhangzó hosszú és rövid változatával egyaránt ki lehet egészíteni!
(A) *...rt* (B) *b...ra* (C) *j...ga* (D) *k...sért* (E) *r...gó*

- Mi a közös a dőlt betűs szavakban? Találjátok ki, hogy logikailag mely további szavak illenek közéjük!

GÖG, TALÁLAT, UCCU, LEHEL, ...

- (A) *kórok* (B) *korok* (C) *integetni* (D) *soros* (E) *sorok*
- Egy ismert szólás befejezését adtuk meg. Próbáljátok felidézni a szólás egészét, majd jelöljétek be az **igaz** megállapításokat!
....., *mit csinál a bal.*
(A) *A szólás egésze azt fejezi ki, hogy adott helyzetben egyedül kell döntést hoznia az embernek.*
(B) *Az első fele úgy szól, hogy: „Nem látja a jobb kéz...”*
(C) *A teljes szólásban két ige van, és mindkettő kijelentő módú.*
(D) *A teljes szólás összetett mondat.* (E) *Az idézett 2. részben van névmás.*
  - Keressétek olyan rokon értelmű párt az alábbi szavakhoz, amelyek **s** betűvel kezdődnek és **r** betűre végződnek! Melyekhez találtatok ilyen szinonimát?
(A) *zokog* (B) *kietlen* (C) *kislány* (D) *szűk utca* (E) *farkas*
  - Összekevertük egy versszak sorait. Rakjátok sorrendbe a számmal jelölt verssorokat, majd a meghatározások közül jelöljétek be az **igaz** állításokat!
(A) *A versrészletben van megszólítás.* 1) nem tud rólad a nagy erdő,
(B) *Az 1., 2. és 5. sorban van melléknév.* 2) sem a hó alatt a határ,
(C) *A 3. és 5. sor rímel egymással.* 3) árva madár.
(D) *Csak a 3. és 4. sorban van névutó.* 4) sem a határ fölött szálló
(E) *Minden sor utolsó szava egy főnév.* 5) Új esztendő, új esztendő,
  - Mi a közös a négy dőlt betűs szóban? Találjátok ki, hogy logikailag mely további szavak illenek közéjük!
fog, nő, sír, zár, ...
(A) *tár* (B) *szív* (C) *öl* (D) *ház* (E) *ér*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

14. Játék a betűkkel

- a) A megadott betűkből rakjátok ki minél több szót (akár ragozott formában is)! Természetesen egy-egy szóhoz nem kell az összes betűt felhasználnotok, de arra figyeljétek, hogy egy adott szóban egy betű csak egyszer szerepelhet!

T K R Z A E É Ő

- b) Majd kizárólag az így kapott szavak felhasználásával írjátok egy minél hosszabb értelmes mondatot!